

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Nieuwstraat – Donkerstraat (Wervik, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019G82
Juli – Augustus 2019

NOTA

VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM (FASE 1)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET VOORONDERZOEK MET
INGREEP IN DE BODEM

Voorafgaand:

Bekrachtigde archeologienota in uitgesteld traject (ID 10549)

- Verslag van resultaten bureauonderzoek
(Fase 0) 2019A510
- Programma van maatregelen
(Fase 0) 2019A510

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Jeroen Vanhercke, Tessa Van Esbroeck, Bart Bot

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert BVBA OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten proefsleuvenonderzoek.....	8
1.1	Projectomschrijving.....	8
1.1.1	Administratieve gegevens.....	8
1.1.2	Onderzoeksopdracht	10
1.1.2.1	Onderzoekskader.....	10
1.1.2.2	Doelstelling	12
1.1.2.3	Onderzoeksvragen.....	12
1.1.2.4	Randvoorwaarden	13
1.1.3	Onderzoeksstrategie en methode	16
1.1.3.1	Methode	16
1.1.3.2	Onderzoeksstrategie	16
1.1.3.3	Inbreng specialisten	21
1.1.3.4	Algemene wetenschappelijke advisering	21
1.2	Assessmentrapport.....	22
1.2.1	Landschappelijke ligging.....	22
1.2.1.1	Beschrijving van de site aan het huidige oppervlak.....	22
1.2.1.2	Aardkundige opbouw	24
1.2.2	Bespreking en assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren.....	26
1.2.2.1	Werkput 1.....	27
1.2.2.2	Werkput 2.....	27
1.2.2.3	Werkput 3.....	28
1.2.2.4	Werkput 4.....	28
1.2.2.5	Werkput 5.....	29
1.2.3	Assessment van de vondsten	33
1.2.4	Assessment van de stalen.....	35
1.2.5	Assessment van conservatiebehandelingen	35
1.2.6	Assessment van het onderzocht gebied	35
1.2.6.1	Archeologisch ensemble	35
1.2.6.2	Landschappelijk kader na confrontatie met de eerdere bevindingen	35
1.2.6.3	Historisch en archeologisch kader na confrontatie met eerdere bevindingen.....	35
1.2.7	Potentieel op kennisvermeerdering	39
1.2.7.1	Aard van de potentiële kennis.....	39
1.2.7.2	Waardering van de potentiële kennis	39
1.3	Advies voor vervolgonderzoek.....	40
1.4	Beantwoording van de onderzoeksvragen	40
1.5	Samenvatting	42
2	Bibliografie.....	43
3	Bijlagen.....	44
3.1	Lijst met gebruikte afkortingen.....	44
3.2	Dagrapporten	45

3.3	Sporenlijst	46
3.4	Vondsten- en monsterlijst.....	46
3.5	Fotolijst.....	46

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers.	9
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).9	
Figuur 3: Geplande bodemingrepen.	11
Figuur 4: Geplande nieuwbouw op het terrein.	11
Figuur 5: Liggingsplan sonderingsproeven (Bron: Bruggeman 2019).	15
Figuur 8: Voorstel proefsleuven en proefputten uit het programma van maatregelen (projectcode: 2019A510).	17
Figuur 9: Zicht op de zuidwestelijke zone.	18
Figuur 10: Zicht op de noordwestelijke hoek van het terrein, met recente waterput.	18
Figuur 11: Zicht op de zuidoostelijke hoek van het terrein, met werkput 3 links in beeld, een kelder tegen de muur, een recente waterput onder de gele ladder en een opgevulde kelder min of meer centraal in beeld.	19
Figuur 12: Zicht op werkput 5 en recente waterputten linksonder en rechtsonder in beeld.	19
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de meest recente middenschallige orthofoto (winter) (Bron: Geopunt).	20
Figuur 14: Puttenplan weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	20
Figuur 15: Puttenplan met aanduiding van de vlakhoogtes (rood) en maaiveldhoogtes (groen) (Bron: Geopunt).	23
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).	23
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	24
Figuur 18: Puttenplan met aanduiding van de profielen (Bron: Geopunt).	25
Figuur 19: Puttenplan met sporen weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	26
Figuur 20: Vlak in werkput 1.	26
Figuur 21: Profiel 1.	27
Figuur 22: Vlak in werkput 2.	26
Figuur 23: Profiel 2.	27
Figuur 24: Vlak in werkput 3.	27
Figuur 25: Profiel 3.	28
Figuur 26: Vlak in werkput 4.	27
Figuur 27: Profiel 4.	28
Figuur 28: Vlak in werkput 5.	29
Figuur 29: Profiel 5.	30

Figuur 30: Tekening van profiel 5.	30
Figuur 31: Profiel 6.	31
Figuur 32: Tekening van profiel 6.	32
Figuur 33: VNR 1. Romeins aardewerk bovenaan, middeleeuws onderaan.	34
Figuur 34: VNR 2. VNR 3 en 4 zijn de twee scherven rechtsonder.	34
Figuur 35: VNR 2.	35
Figuur 36: Sleuvenplan Centrumstraten.	36
Figuur 37: Thematische kaart weergegeven op de Ferrariskaart, 1777.	37
Figuur 38: Thematische kaart weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840.	37
Figuur 39: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970).	38
Figuur 40: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).	38
Figuur 41: Zicht op interieur en deel van de dragende elementen van de gesloopte bebouwing.	39

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: Proefsleuvenonderzoek.....	8
Tabel 2: Overzicht vondsten.....	33

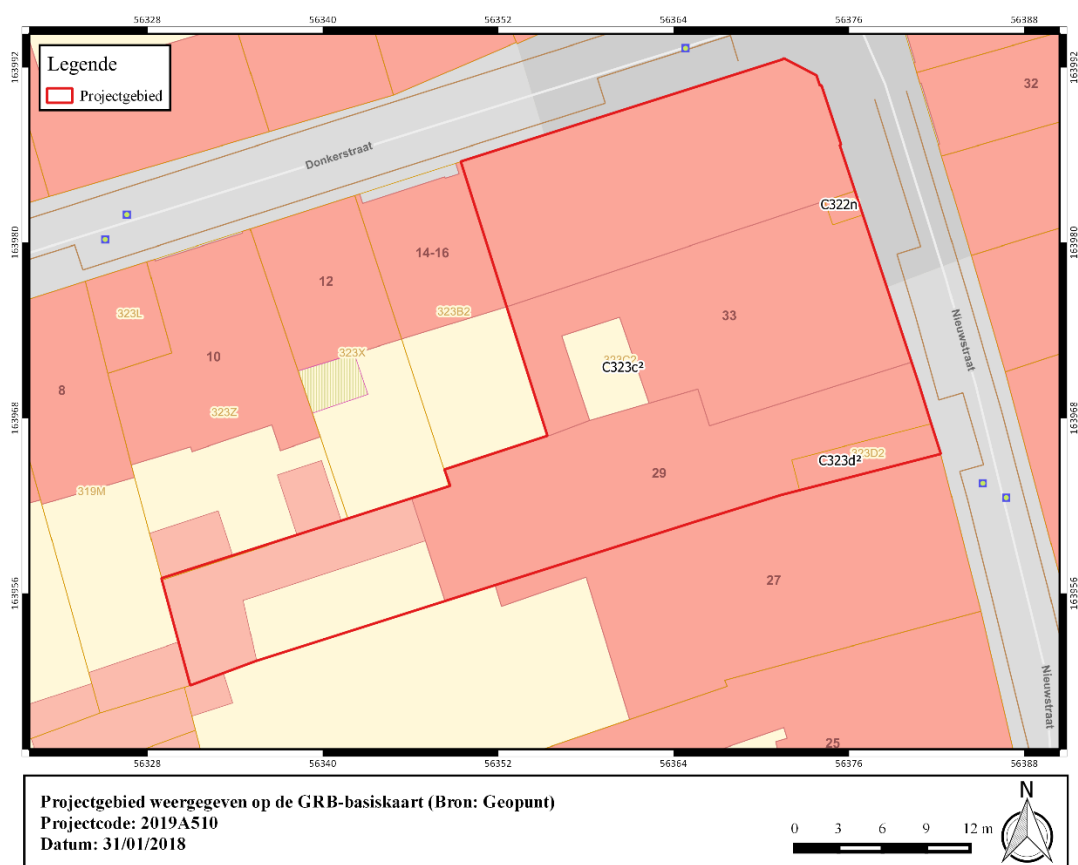
1 Resultaten proefsleuvenonderzoek

1.1 Projectomschrijving

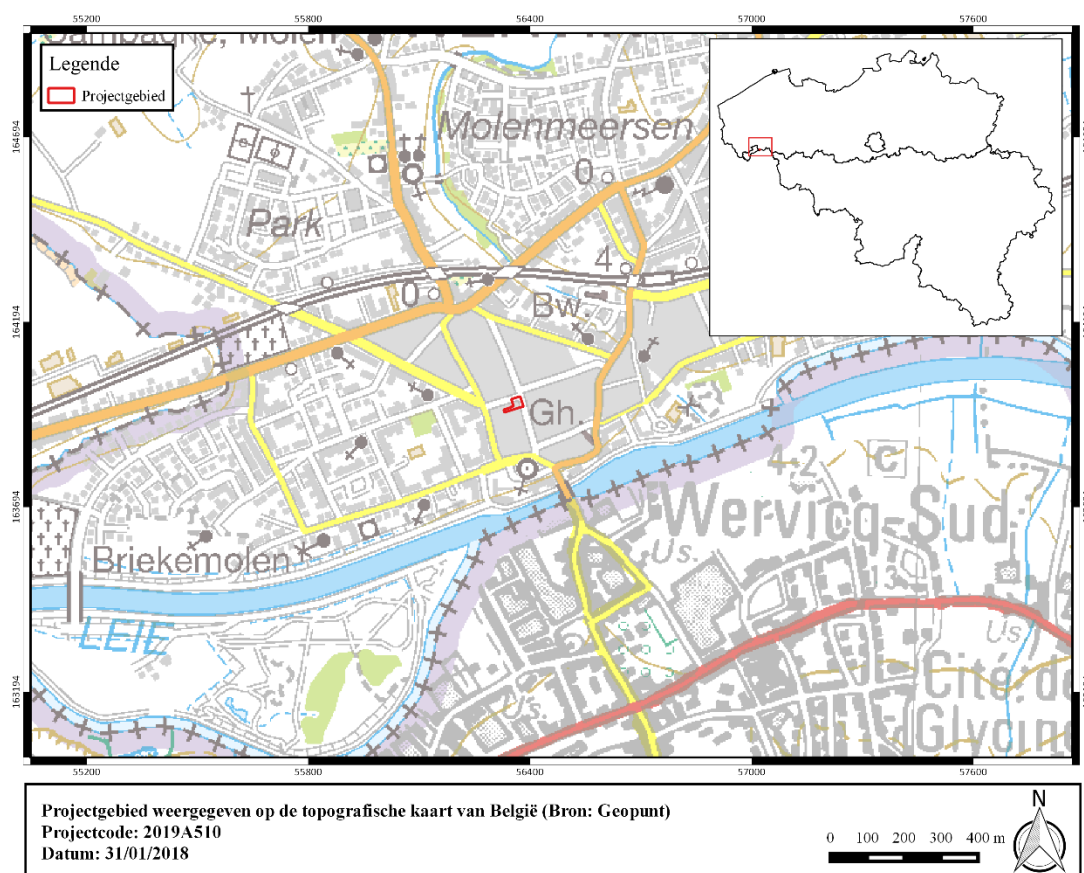
1.1.1 Administratieve gegevens

a) Projectcode	2019G82	
b) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De locatie van het vooronderzoek:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wervik
	Deelgemeente	/
	Postcode	8940
	Adres	Nieuwstraat/Donkerstraat Wervik
	Toponiem	Nieuwstraat/Donkerstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 56139$ $Y_{\min} = 163945$ $X_{\max} = 56390$ $Y_{\max} = 163994$
d) Het kadasterplan met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelnummer of -nummers	Wervik, afdeling , sectie C, nrs: 332n, 323c2, 323d2 Zie Figuur 1	
e) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Zie Figuur 2	
f) Alle betrokken actoren en specialisten	Jeroen Vanhercke (archeoloog/veldwerkleider) Bart Bot (archeoloog/wetenschappelijke begeleiding) Tessa Van Esbroeck (archeoloog/RTS)	
g) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	
h) Begin- en einddatum van het veldwerk	01/08/2019	

Tabel 1: Administratieve gegevens: Proefsleuvenonderzoek.

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers.¹

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).²

1.1.2 Onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Onderzoekskader

Zoals beschreven in het bureauonderzoek, plant de initiatiefnemer de ontwikkeling van een terrein van 934 m² op de hoek van de Donkerstraat en de Nieuwstraat te Wervik.³ Vóór de afbraak werd het plangebied ingenomen door de woningen met adres Nieuwstraat 29-35. Het projectgebied was bijna integraal bebouwd en verhard. Een zone van 50 m² in het zuidwestelijke deel was in gebruik als tuinzone. Er bevinden zich verschillende kelders en putten op het terrein, samen goed voor een oppervlakte van 152 m².

Na de sloop zal een nieuwbouw ingericht worden over een oppervlakte van ca. 370 m², waarbij een deel van de bestaande funderingen zal hergebruikt worden, aangevuld met nieuwe sleuffunderingen. De overige fundering zal bestaan uit een plaatfundering. Naast de aanleg van nieuwe gebouwen zal centraal binnen het plangebied een houten constructie opgericht worden op een plaatfundering. Daaronder worden zes regenwaterputten aangelegd tot een diepte van ca. 2 m onder het maaiveld, goed voor een gecombineerde oppervlakte van ca. 40 m². Vanuit deze zone zal een aantal rioleringstracés vertrekken richting de woningen. De rioleringen zullen zich net onder de vloerplaat bevinden. Het overige deel van het terrein zal worden ingericht als terras en groenzone.

De bodemingrepen in de ongeroerde bodem zullen zich afspelen ter hoogte van de sleuffunderingen van de nieuwe gebouwen (40 cm extra uitgraven over de sleufbreedte van ca. 30 cm), de rioleringen (5 cm in de ongeroerde bodem), de zes regenwaterputten (over ca. 40 m² tot 2 m-mv) en de zone ‘groenzone’ die op heden nog niet bebouwd is (ca. 50 m² tot 30 cm-mv).

De fase van het onderzoekstraject die in dit rapport besproken wordt (Fase 1 – projectcode: **2019G82**), bouwt verder op het bureauonderzoek, (Fase 0 – projectcode: **2019A510**) en het daar bij aansluitende programma van maatregelen.

Het bureauonderzoek bood onvoldoende informatie om de archeologische waarde van het terrein te bepalen. Doel van de archeologische terreininventarisatie is het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. inzicht te krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen op het terrein.

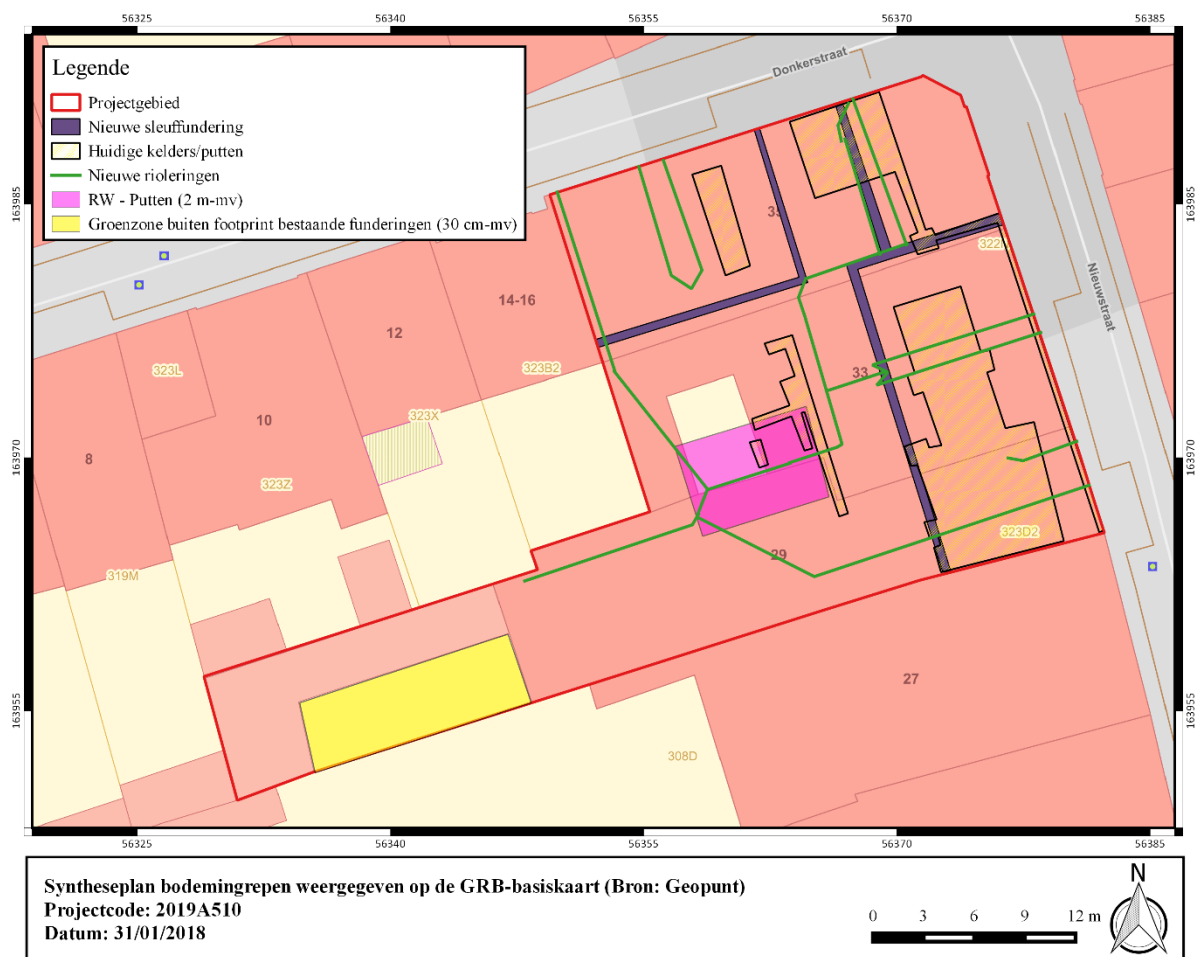
Hieronder worden de resultaten van de prospectie met ingreep in de bodem uitgewerkt en toegelicht. Onderstaande onderzoeksvragen werden opgesteld conform artikel 5.2 van de Code van de Goede Praktijk.

¹ Willaert & Heirman 2019.

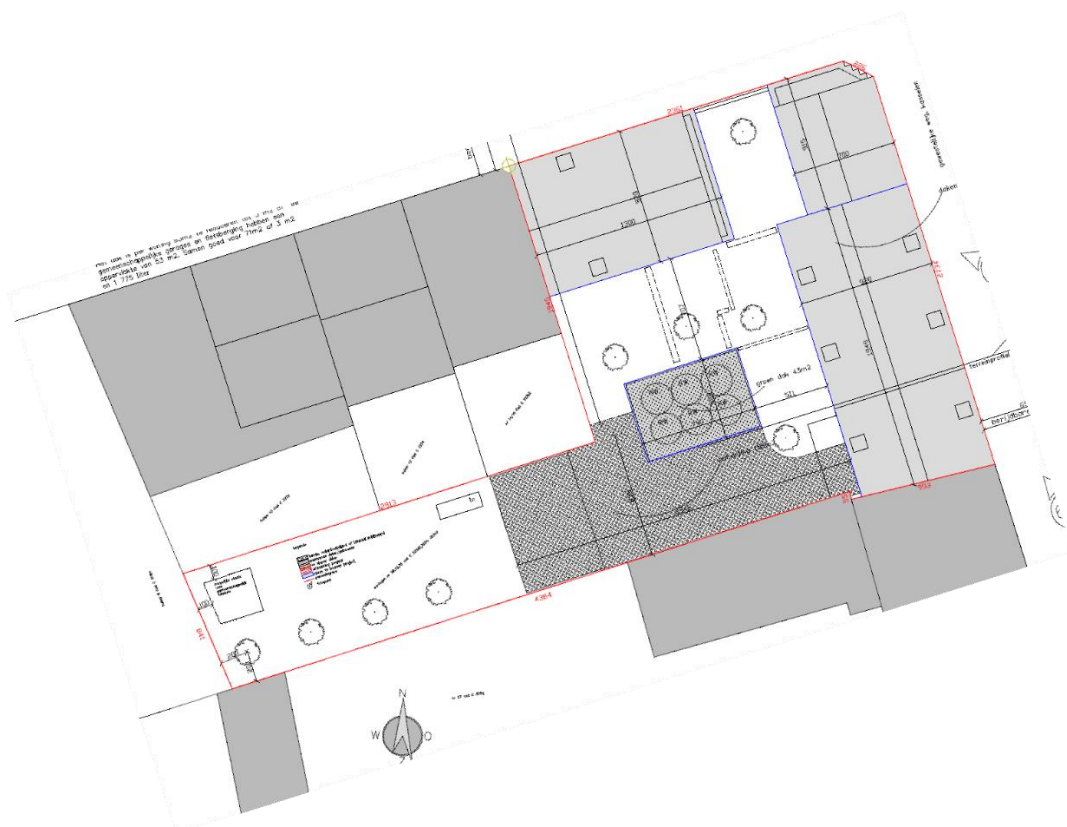
² Idem.

³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/10549>

Figuur 3: Geplande bodemingrepen.

Figuur 4: Geplande nieuwbouw op het terrein.

1.1.2.2 Doelstelling

Op basis van voorafgaand bureauonderzoek was duidelijk dat een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk was om de aan- of afwezigheid van archeologische sporen te kunnen staven.

Gezien de ligging in een stadscontext, waarbij een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt, met het voorkomen van puinpakketten, funderingen, vloeren etc., was het uitvoeren van een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten en proefsleuven de enige relevante onderzoeksmethode om deze site te onderzoeken. Eerder werd aangetoond dat het archeologisch potentieel van het projectgebied groot is. Een onderzoek met behulp van proefputten en proefsleuven kon duidelijkheid verschaffen omtrent de reële bedreiging van de bouwwerken (inschatting van het archeologisch niveau, de bewaringstoestand van de archeologische resten, de verstoringsgraad binnen het plangebied).

De keuze voor een prospectie met ingreep in de bodem werd afgetoetst aan de vier criteria die opgenomen zijn in de Code van de Goede Praktijk (CGP artikel 5.3):

- **Mogelijk:** De uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem was mogelijk na het bekomen van de stedenbouwkundige vergunning en de afbraak van het gebouwenbestand.

- **Nuttig:** Er zijn geen argumenten om aan te nemen dat het terrein dermate verstoord is dat een prospectie niet zinvol zou zijn. De proefputten en proefsleuven brengen het archeologisch potentieel van het projectgebied in kaart. Hierop kan een gedegen beslissing genomen worden in functie van een eventueel verder onderzoek.

- **Schadelijk:** Gezien de aard van de werken is eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd. Een onderzoek door middel van proefputten en proefsleuven is, rekening houdende met het groot archeologisch potentieel van het projectgebied, de enige goede manier om een inschatting te maken van het archeologisch bodemarchief.

- **Noodzakelijk:** Eventuele archeologische relicten zijn door de geplande werken bedreigd.

1.1.2.3 Onderzoeksvragen

Doel van het onderzoek is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Bij het uitvoeren en uitwerken van de archeologische prospectie is het van belang dat minstens volgende vragen beantwoord worden:

- Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?
- In hoeverre is het plangebied verstoord?
- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?
- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?

- Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?
- Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoek plaatsgevonden?
- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?
- Passen deze in de historische context van de locatie?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
- Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

Indien er nog bijkomende onderzoeksvragen gesteld kunnen worden tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem, dienen deze ook gesteld en beantwoord te worden.

1.1.2.4 Randvoorwaarden

Aan onderstaande randvoorwaarden, die werden geformuleerd in het Programma van Maatregelen (2019A510), werd voldaan:

“Het onderzoek gebeurt in uitgesteld traject. Het af te breken gebouwenbestand moest afgebroken worden **tot op niveau van het maaiveld** alvorens het archeologisch onderzoek van start ging. Er dient nadrukkelijk beklemtoond te worden dat aan de sloop duidelijke voorwaarden verbonden zijn. Het gebouwenbestand kan zonder archeologische begeleiding gesloopt en verwijderd worden tot op het niveau van het huidig straatniveau. De funderingen onder het straatniveau worden niet verwijderd of op andere manieren gemanipuleerd. Hetzelfde geldt voor eventueel aanwezige kelders, citernes of andere ondergrondse structuren, die nu niet gekend zijn en aan het licht zouden komen bij de afbraak. Verder moet op dergelijke manier te werk worden gegaan dat het vrijgekomen terrein niet of in zeer beperkte mate betreden wordt door zwaar materieel als dumpers en graaf- en breekmachines.”

Deze werden bij de akte name aangevuld met onderstaande voorwaarden⁴:

“Het programma van maatregelen is afgestemd op een veronderstelde beperkte bodemingreep, die gestaafd wordt door de plannen in bijlage. Op die plannen is echter toegevoegd dat de definitieve breedtes- en dieptes van de funderingen te bepalen zijn in functie van de sonderingen. Deze kunnen pas uitgevoerd worden na de sloop van de bestaande gebouwen. Hieroor [sic] is het mogelijk dat de uiteindelijke fundering aanzienlijk dieper is en dat de impact op archeologie groter is dan momenteel kan worden ingeschat.

Daarom geldt als uitdrukkelijke voorwaarde dat de nota getoetst moet worden aan het sonderingsverslag en het definitieve funderings- en rioleringsplan. Deze documenten worden als bijlage opgeladen. Indien zou blijken dat de bodemingreep groter en dieper is dan momenteel wordt ingeschat, moet grondig geëvalueerd worden of het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek voldoende is. Als dit niet het geval zou zijn, moet bijkomend vooronderzoek overwogen worden.”

Vóór de afbraak van de bestaande gebouwen werden drie sonderingen gemaakt (Geotechnisch onderzoek_01 (ref. 19030995-01): zie bijlage). Na de sloop werden twee bijkomende sonderingen gemaakt (Geotechnisch onderzoek_02 (ref. 19082501-01): zie bijlage). Hierbij

⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/10549>

werd de eerder gemaakte conclusie bevestigd dat de fundering kan uitgevoerd worden zoals oorspronkelijk gepland, door midden van een algemene vloerplaat. Alle grondplannen en profielen blijven met andere woorden ongewijzigd (alook de geplande ligging van funderingen, rioleringen etc.).⁵ De nieuwe funderingsaanzet zal minder diep zal zijn dan de bestaande funderingen. De vooropgestelde strategie van het archeologisch onderzoek (zie 1.1.3.2) kan bijgevolg geschikt bevonden worden voor het in kaart brengen van het aanwezige archeologisch potentieel op het terrein en het inschatten van de verstoringsgraad die de werken zullen veroorzaken.

⁵ P. Vandamme, architect, persoonlijke communicatie, 18/09/2019.

1.1.3 Onderzoeksstrategie en methode

1.1.3.1 Methode

Uit het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem (door middel van proefputten) de meest aangewezen methode was om het plangebied te onderzoeken, gezien de ligging van het plangebied in een stedelijke context met een complexe verticale stratigrafie. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Specifiek wordt verwezen naar hoofdstukken 8.6.1 en 8.6.3 van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 3.0).

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig. Tijdens dit onderzoek werden echter geen stalen genomen.

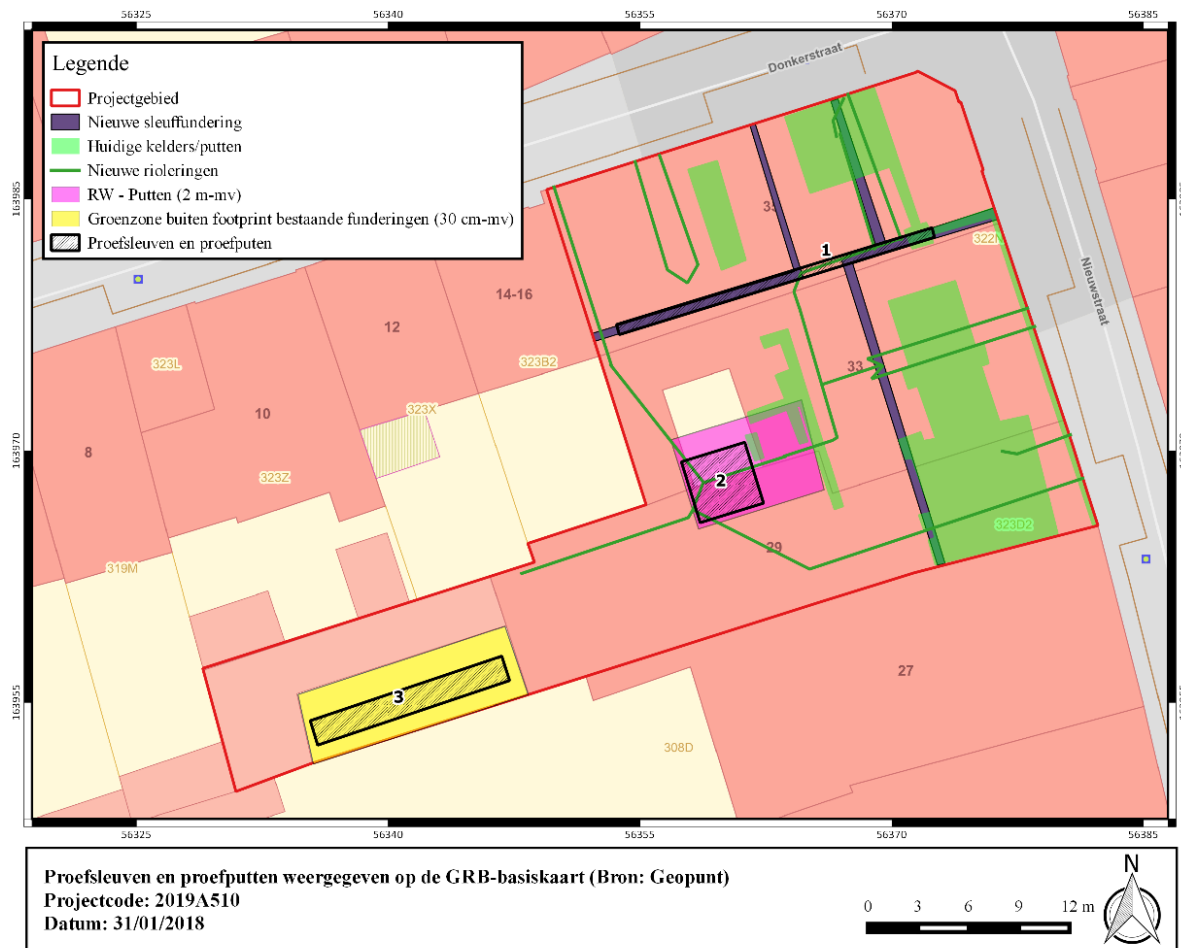
Indien tijdens een proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m. bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes conform de Code van Goede Praktijk. Tijdens het onderzoek in kwestie heeft de hierboven beschreven situatie zich niet afgespeeld.

1.1.3.2 Onderzoeksstrategie

In het Programma van Maatregelen (**2019A150**) werd de volgende configuratie voorgesteld:

- Proefsleuf 1 (20 m x 0,5 m):
 - Verstoringsgraad geplande werken riolering en sleuffundering inschatten (maximaal 80 cm diep)
 - Deze sleuf wordt aangelegd tot op het eerste archeologische niveau. Indien dit hoger ligt dan 0,8m onder maaiveld dan wordt plaatselijk gepeild naar de stratigrafie tot op een diepte van 0,8m onder maaiveld. Indien dit lager ligt dan 0,8m onder maaiveld, dan wordt de diepte van Deze sleuf beperkt tot 0,8m onder het maaiveld.
 - Verwachting: Historische bebouwing (Romeins, middeleeuwen)
- Proefput 2 (4 m x 4 m):
 - Verstoringsgraad geplande werken putten inschatten (maximaal 2m diep)
 - De proefput wordt aangelegd tot -2m ten opzichte van het maaiveld
 - Doel/verwachting: Stratigrafische opbouw terrein, loopniveau's, (afval)kuilen, ...
- Proefsleuf 3 (12 m x 2m):
 - Verstoringsgraad geplande werken in groenzone (maximaal 30cm diep)

- Deze sleuf wordt aangelegd tot op het eerste archeologische niveau. Indien dit hoger ligt dan 0,3m onder maaiveld dan wordt plaatselijk gepeild naar de stratigrafie tot op een diepte van 0,3m onder maaiveld. Indien dit lager ligt dan 0,3m onder maaiveld, dan wordt de diepte van Deze sleuf beperkt tot 0,3m onder het maaiveld.
- Verwachting: klassieke sporenarcheologie: kuilen, paalsporen,

Figuur 6: Voorstel proefsleuven en proefputten uit het programma van maatregelen (projectcode: 2019A510).

Het terrein werd uiteindelijk geëvalueerd door middel van vijf werkputten, namelijk vier proefsleuven en één proefput. Er werd door de geobserveerde omstandigheden op het terrein enigszins afgeweken van het programma van maatregelen. Proefput 2 en Proefsleuf 3 konden uitgevoerd worden zoals gepland (en kregen respectievelijk de benaming Werkput 5 en Werkput 1 op het terrein, volgens de volgorde van aanleg). Proefsleuf 1 kon echter niet naar behoren uitgevoerd worden door de aanwezigheid van twee recente waterputten en een kelder. Daarom werd beslist om de voorziene oppervlakte van de proefsleuf te verdelen over drie werkputten (Werkputten 2 t.e.m. 4), die zich volgens een NNW-ZZO oriëntatie aftekenden. Op die manier werden de vermelde obstakels vermeden én konden de zones van de nieuwe bebouwing toch grondig onderzocht worden.

Uiteindelijk kon, ondanks de aanwezige hindernissen, meer dan de vooropgestelde 50 m² onderzocht worden. De aangelegde proefsleuven waren in totaal goed voor een oppervlakte van 62 m², waarbij 6,64% van het totale projectgebied van 934m² archeologisch onderzocht werd. Op basis van deze oppervlakte kunnen de onderzoeksvragen beantwoord worden en kan een inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel op het terrein.

Figuur 7: Zicht op de zuidwestelijke zone.

Figuur 8: Zicht op de noordwestelijke hoek van het terrein, met recente waterput.

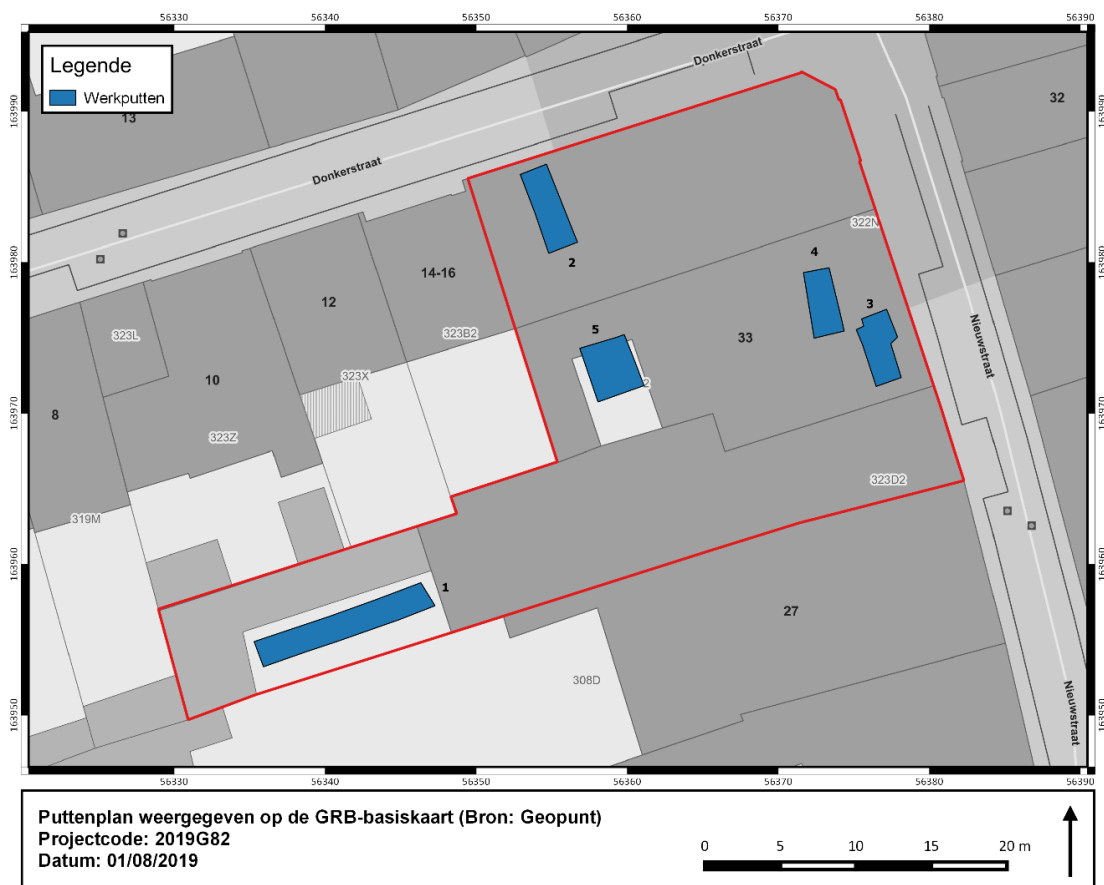
Figuur 9: Zicht op de zuidoostelijke hoek van het terrein, met werkput 3 links in beeld, een kelder tegen de muur, een recente waterput onder de gele ladder en een opgevulde kelder min of meer centraal in beeld.

Figuur 10: Zicht op werkput 5 en recente waterputten linksonder en rechtsonder in beeld.

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de meest recente middenschalige orthofoto (winter) (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Puttenplan weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Alle proefsleuven werden aangelegd in aanwezigheid van de veldwerkleider met een 21 ton rupskraan met een platte graafbak van 2 m breed. De locatie van de proefsleuven werd eveneens uitgezet met een RTS-toestel. Alle aangetroffen sporen, vondsten, profielen en de sleuven zelf werden ingemeten met behulp van dit toestel. Eenmaal het juiste archeologische niveau bereikt was, werden deze sporen geregistreerd en gefotografeerd met een Nikon COOLPIX AW120 camera gekoppeld aan een GETAC-tablet. De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk. De vondsten en stalen werden ingezameld en geregistreerd volgens de wettelijke normen. Er werden voorgedrukte vondstenkaartjes gebruikt met volgende gegevens:

- Projectcode: 2019G82
- Interne code: WENI-19
- Vondstnummer
- Putnummer
- Vlaknummer
- Spoornummer
- Laagnummer
- Profielnummer
- Soort
- Verzamelwijze
- Datum: 31/07/2019

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert bvba, vertegenwoordigd door Jeroen Vanhercke (archeoloog/veldwerkleider), Bart Bot (archeoloog/wetenschappelijke begeleiding) en Tessa Van Esbroeck (archeoloog/RTS). Het onderzoek vond plaats woensdag 31 juli 2019. De grondwerken werden uitgevoerd door de firma Nicolas Braem bvba uit Komen-Waasten (Henegouwen). De sleuven werden machinaal gedicht na het beëindigen van het archeologisch onderzoek. Uitwerking en rapportage zijn van start gegaan op 1 augustus 2019.

Tijdens de basisuitwerking zijn de opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd. Het vondsmateriaal werd gewassen, geteld en beschreven door Jeroen Vanhercke.

De meetresultaten werden verwerkt tot een opgravingsplan door Tessa Van Esbroeck. Interpretaties en dateringen werden aan dit kaartbeeld toegevoegd. Met deze gegevens werd getracht de onderzoeksvragen naar best vermogen te beantwoorden.

De vondsten werden tijdens de basisverwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert bvba. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data, zijn conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert bvba en de opdrachtgever.

1.1.3.3 Inbreng specialisten

Niet van toepassing.

1.1.3.4 Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke ligging.

1.2.1.1 Beschrijving van de site aan het huidige oppervlak

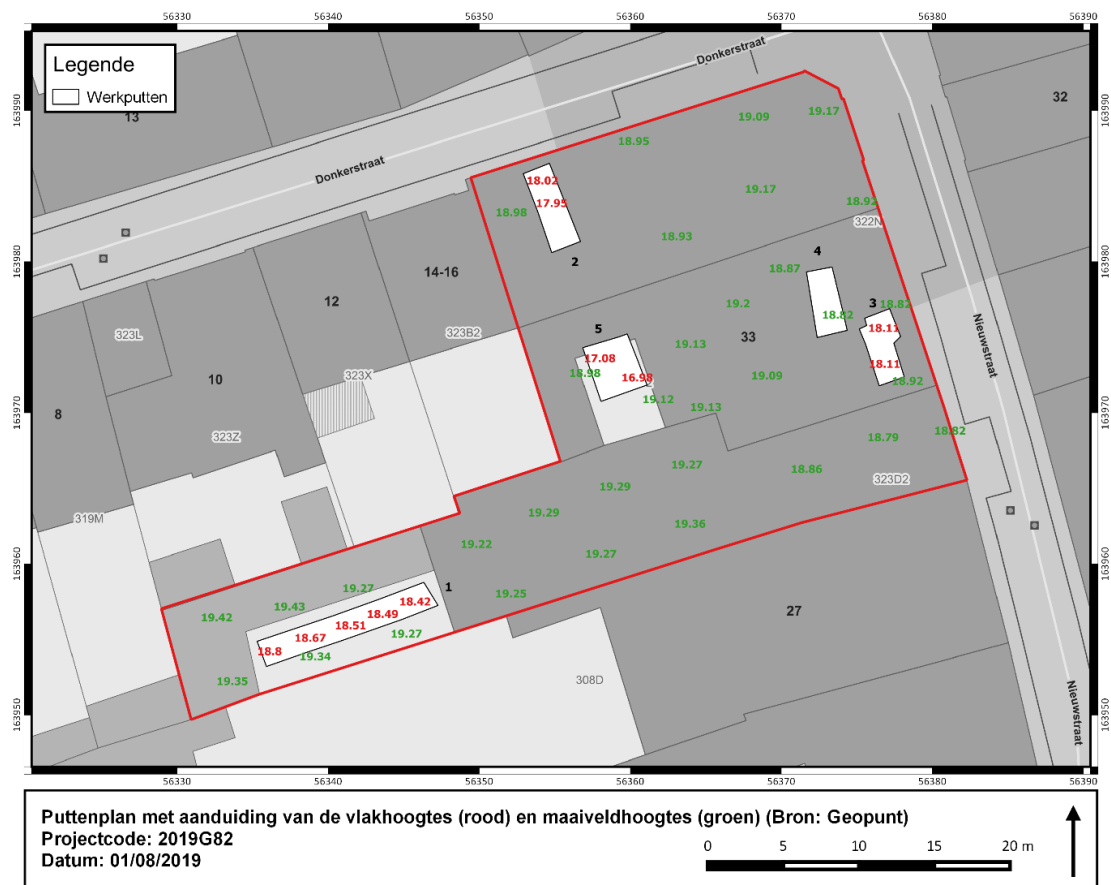
Het onderzoeksterrein is gelegen in Wervik, in de provincie West-Vlaanderen. Wervik is gelegen op de grens van de Westhoek en het Kortrijkse, aan de rijksweg Menen-Ieper en ligt aan de linkeroever van de Leie, die de Belgisch-Franse grens vormt. Wervik situeert zich nabij de samenvloeiing van de Leie en de Sint-Jansbeek. Hierbij is de kruising met de Romeinse heirweg Boulogne-Keulen bepalend geweest.

De gemeente is gelegen in de zandleem-leemstreek. Het kent een matig golvend landschap dat vanaf de Leievallei in noordelijke richting gestaag verhoogt.

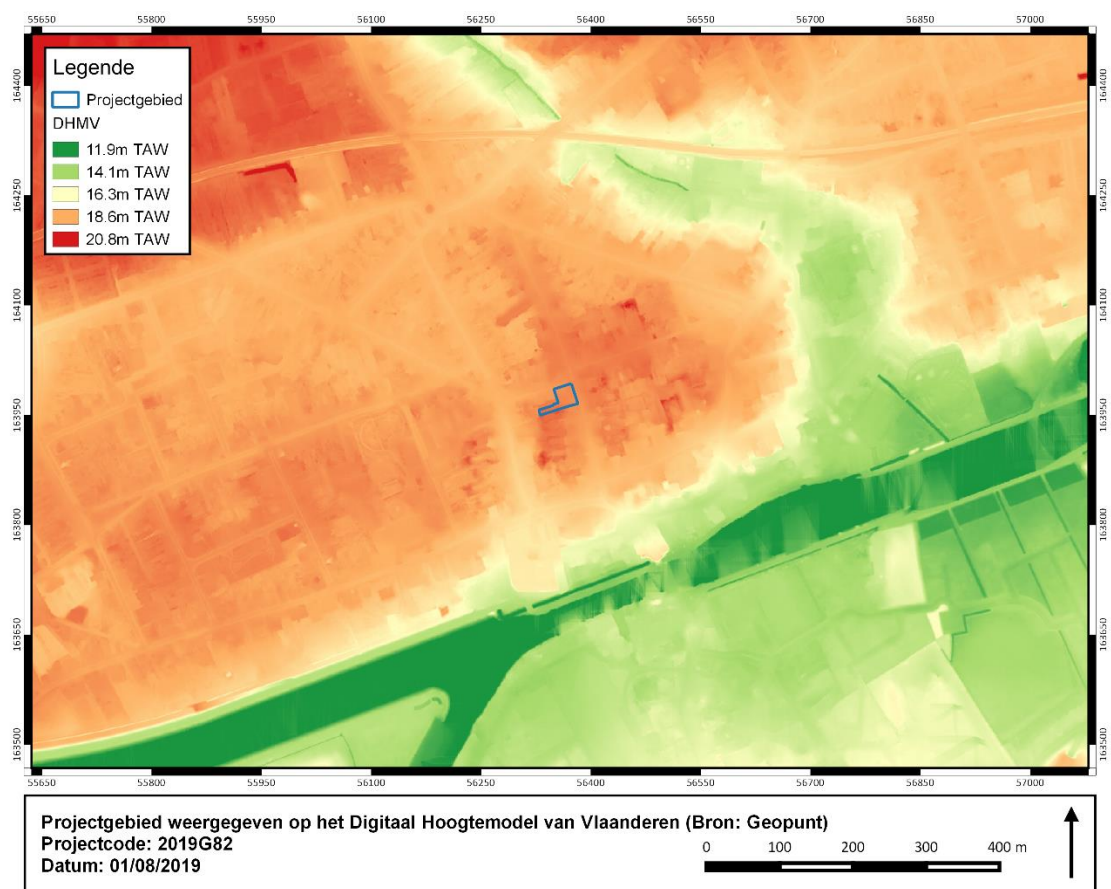
Het onderzoeksgebied grenst ten noorden aan de Donkerstraat, ten oosten aan de Nieuwstraat en is gelegen op zo'n 660 m ten zuidwesten van de huidige dorpskern van Wervik. Het projectgebied beslaat een oppervlakte van 934 m² en omvat percelen 322n, 323c2 en 323d2 van afdeling 1, sectie C. De noordelijke grens sluit aan bij de Donkerstraat, de oostelijke grens aan de Nieuwstraat, de zuidelijke grens wordt uitgemaakt door perceel 308d en de westelijke grens wordt bepaald door percelen 319m (partim), 323z, 323x en 323b2. Op zo'n 270 m ten zuiden van het projectgebied situeert zich de Leie en op zo'n 400 m ten oosten stroomt de Sint-Jansbeek.

De hoogte van het projectgebied varieert tussen 18,8 en 19,6 m TAW met een gemiddelde van ongeveer 19 m TAW. De hoogtes van het maaiveld die tijdens de prospectie werden vastgesteld, schommelden eveneens tussen deze waarden. De aanleg van het archeologisch vlak in de werkputten, speelde zich af tussen 16,98 m TAW centraal in het projectgebied en 18,8 m TAW in het zuidwesten (zie verder).

Vóór de sloop en de aanvang van het archeologisch onderzoek, bevond zich bebouwing op de locatie. Het oostelijke deel van het terrein was volledig bebouwd, met onderkeldering. In het zuidwesten bevond zich tot voor kort een groenzone van 50 m². Bij de aanvang van het terreinwerk bestond het oppervlak hoofdzakelijk uit afbraakpuin.

Figuur 13: Puttenplan met aanduiding van de vlakhoogtes (rood) en maaiveldhoogtes (groen) (Bron: Geopunt).

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).

1.2.1.2 Aardkundige opbouw

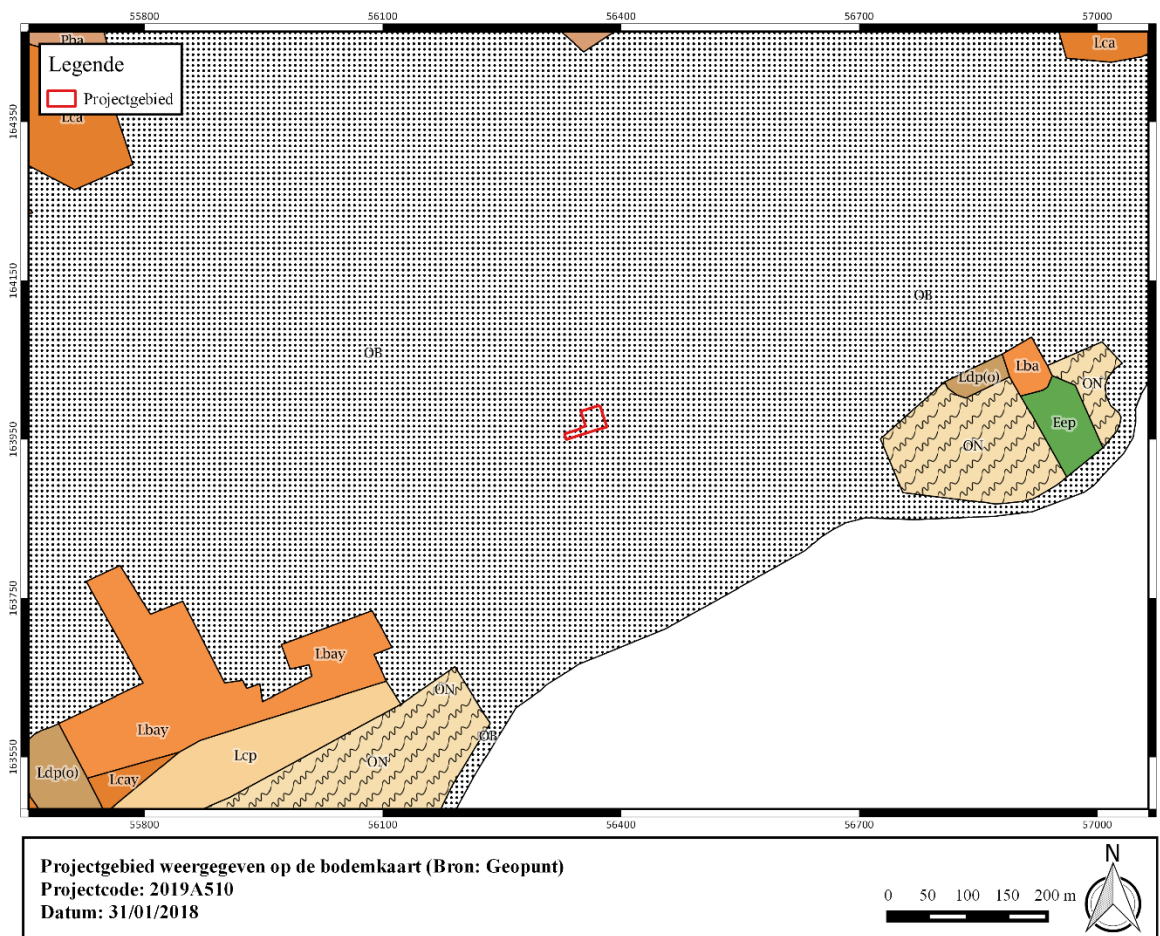
Bij het projecteren van het onderzoeksgebied op de bodemkaart, kan enkel het bodemtype **OB** vastgesteld worden. Dit is te wijten aan de ligging van het projectgebied binnen de dorpskern van Wervik.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

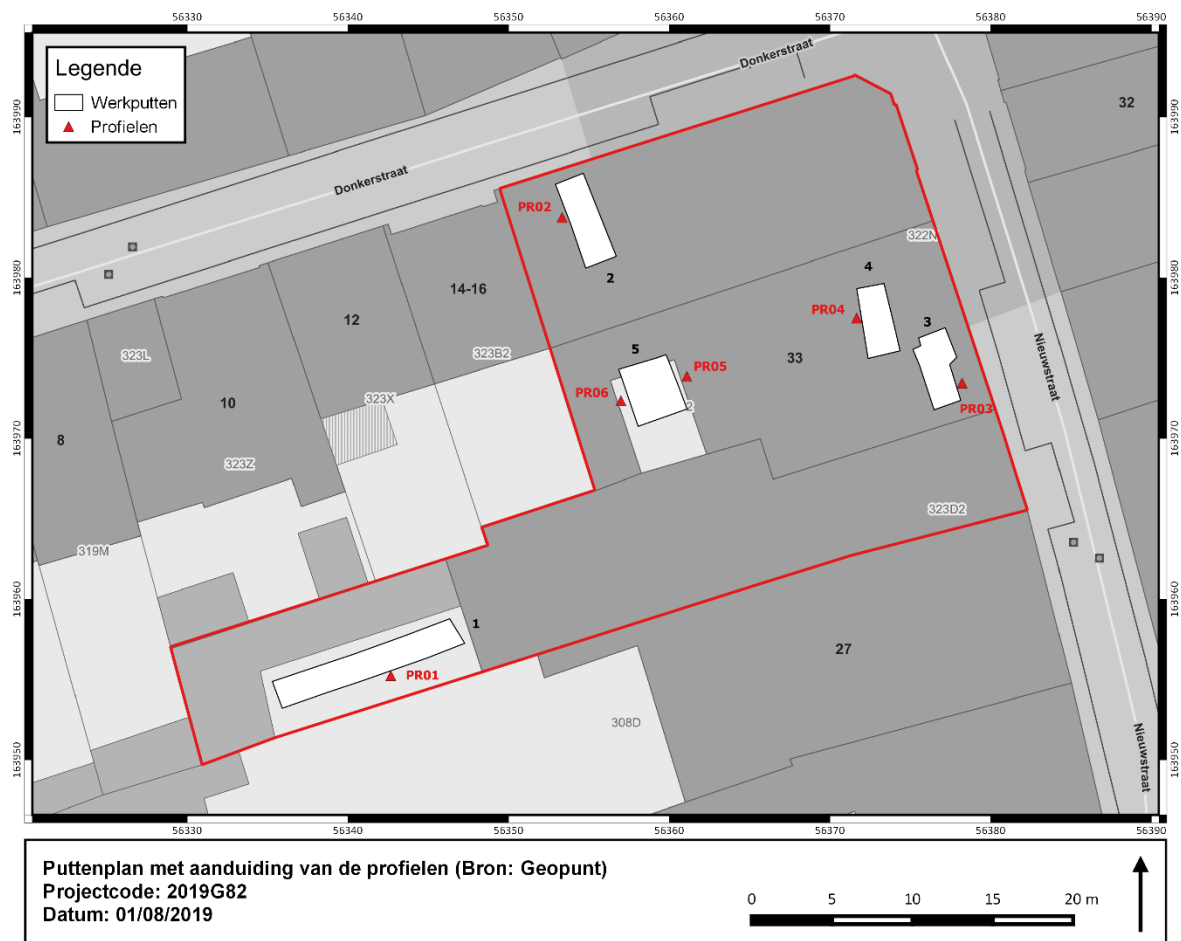
Tijdens het terreinwerk werden zes profielen aangelegd. De profielen werden aangelegd in een patroon dat het grootste deel van het terrein behelst. Gezien de vastgestelde bodemingrepen en ophogingslagen, was het niet mogelijk om de originele bodemopbouw te herkennen of reconstrueren.

Op de bodemkaart zijn enkele nabij gelegen zones aangegeven met een **Lba** of **Lca** bodem. Dit zijn droge tot matig droge zandleembodems met textuur B horizont of met weinig duidelijke kleur B horizont. Mogelijk zou één van deze bodemtypes zich voorgedaan hebben binnen het plangebied, mocht de natuurlijke bodem niet verstoord zijn door de bebouwing.

In de bespreking van de werkputten, zal de informatie omtrent de bodemopbouw aan bod komen (zie 1.2.2).

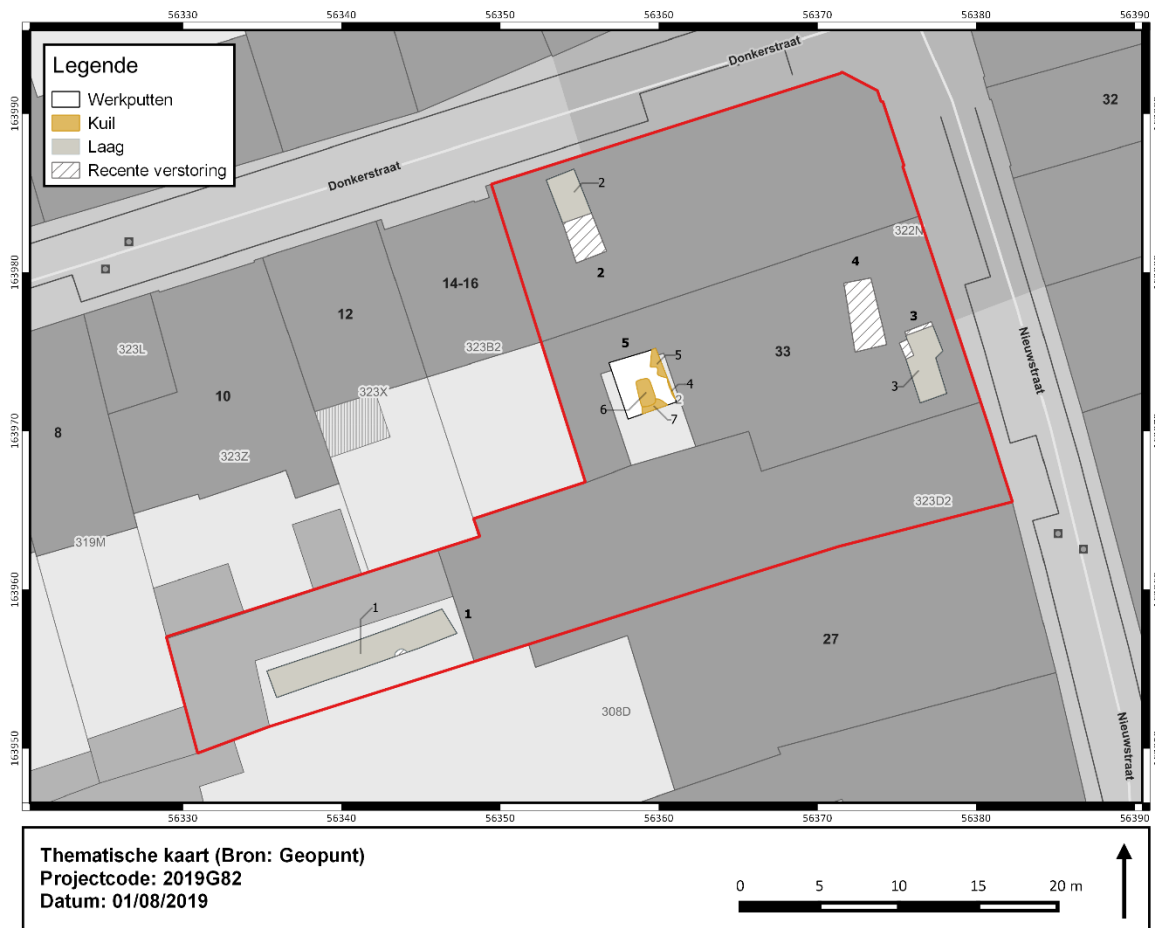
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

Figuur 16: Puttenplan met aanduiding van de profielen (Bron: Geopunt).

1.2.2 Bespreking en assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Tijdens de terreinevaluatie werden 6 spoornummers gebruikt. Het gaat om de ophogingslagen in enkele werkputten en vier mogelijke zandwinningskuilen die in het vlak van de proefsleuven en proefputten werden vastgesteld. In profiel 6 kwamen nog twee sporen aan het licht. Daarnaast werden recente verstoringen (S999) genummerd. Hieronder wordt elke werkput afzonderlijk besproken.

Figuur 17: Puttenplan met sporen weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2.2.1 Werkput 1

Figuur 18: Vlak in werkput 1

Figuur 19: Profiel 1.

Werkput 1 bestaat uit een 2 m brede sleuf met een lengte van 12 m. Het vlak werd aangelegd op een diepte van gemiddeld 75 cm onder het maaiveld, met een vlakhoogte die licht afhelt van 18,80 m TAW in het westen van de sleuf naar 18,42 m TAW in het oosten. Hoewel de bodemingreep in deze zone slechts 30 cm diep zal reiken, werd gekozen voor voldoende diepte van de archeologische waarneming. De eerste 10 tot 20 cm van het profiel worden gekenmerkt door losliggend afbraakmateriaal. Daaronder is een donkergrijs pakket van ca. 40 cm dikte te zien. De oudste vullingen bestaan uit bruin lemig zand met houtskoolspikkels en baksteenfragmenten, die ook in de andere lagen aanwezig zijn. Het gaat hier om een opvullingspakket dat zich, zo bleek bij een plaatselijke controle, tot minstens 100cm onder het maaiveld aftekent. De geplande werken zullen in deze zone bijgevolg geen archeologie verstoren.

1.2.2.2 Werkput 2

Figuur 20: Vlak in werkput 2.

Figuur 21: Profiel 2.

Werkput 2 heeft omwille van enkele obstructies (een recente waterput) slechts afmetingen van 5,5 op 2 m. Opnieuw werd er voor een buffer gezorgd met de ondergrens van de geplande werken van 80 cm diep, waardoor het archeologisch vlak zich 95cm onder het maaiveld bevindt. De hoogtes gaan van 17,85 m tot 18,02 m TAW. Er tekenen zich twee eerder recente opvullingspakketten af. Een eerste is grijs van kleur en reikt tot 30 cm onder het maaiveld. Het tweede is bruin van kleur, bestaat net als de voorgaande laag uit lemig zand en bevat grote baksteenfragmenten en keitjes.

1.2.2.3 Werkput 3

Figuur 22: Vlak in werkput 3.

Figuur 23: Profiel 3.

Werkput 3 bevindt zich tussen enkele recente funderingen. De afmetingen bedragen ca. 5 op 2 m. Het archeologisch vlak werd op een diepte van 80 cm onder het maaiveld aangelegd op 18,11 m TAW. Opnieuw is er sprake van een homogeen bruin tot donkerbruin ophogingspakket van lemig zand met baksteenfragmenten en houtskoolbrokjes. In deze vulling werd aardewerk aangetroffen. Het gaat om enkele fragmenten handgevormd materiaal, een enkele gedraaide scherven die te dateren zijn in de Romeinse periode en ten slotte enkele middeleeuwse aardewerkfragmenten. Het materiaal is door verschillende bodemingrepen op het terrein in de opvullingslaag terecht gekomen zijn. Het wijst op de aanwezigheid van oudere activiteiten, maar het bevindt zich niet meer in zijn oorspronkelijke positie.

1.2.2.4 Werkput 4

Figuur 24: Vlak in werkput 4.

Figuur 25: Profiel 4.

Werkput 4 werd aangelegd naast de vorige, maar bevond zich onverwachts in een kelder. De afmetingen bedragen 4,5 op 2 m en het vlak bevindt zich op ca. 80cm onder het maaiveld. Er

werden enkel recente funderingen aangetroffen en recent afbraakmateriaal als opvulling van de kelder.

1.2.2.5 Werkput 5

WENI-19 - 2019G82 - PUT 5 - VLAK 1 - 31/07/2019

Figuur 26: Vlak in werkput 5.

Werkput 5 is een profielput van ca. 4 m op 3,6 m met een diepte van ca. 200 cm onder het maaiveld. De werkput werd net als de voorgaande gelijkmatig verdiept tot op het gewenste niveau, dat zich op een hoogte van 16,98 m TAW bevindt. De noordelijke en zuidelijke wand werden geregistreerd als profiel (respectievelijk profiel 5 en profiel 6) en worden hieronder verder besproken.

In het vlak tekenen zich vier sporen af (S4, S5, S6 en S7). Sporen 4 en 5 werden ook deels vastgelegd in profiel 5 (zie verder). Spoor 6 is centraal op de vlakfoto te zien. Het is afgerond rechthoekig van vorm, met een lengte van 170 cm en een breedte van 95 cm. Het is jonger dan spoor 7, dat slechts deels aangesneden werd. Het vondstmateriaal uit spoor 6 wijst op een datering in de volle tot late middeleeuwen.

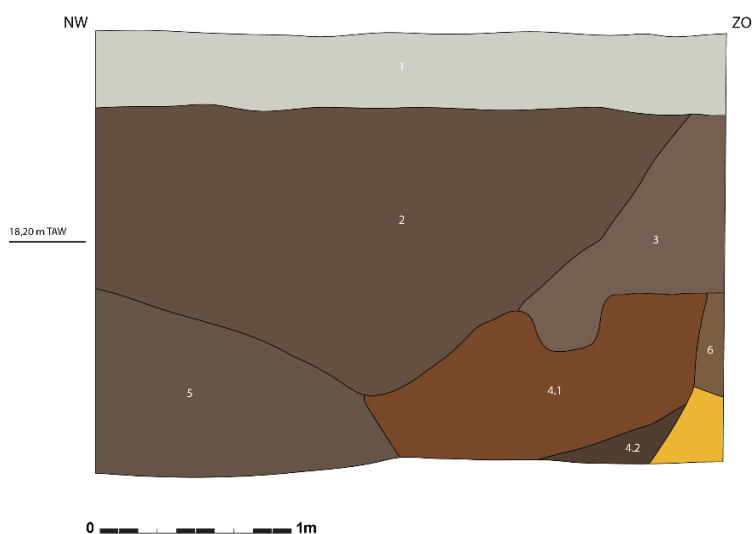
Profiel 5 heeft een sequentie die bovenaan begint met een beton- en puinlaag van ca. 35 cm. Daaronder bevindt zich een komvormig pakket dat maximaal tot 190 cm onder de top van het beton reikt. Het bestaat uit grijs lemig zand tot zandleem, vermengd met stukken moederbodem, baksteen en verroerd materiaal uit de diepere lagen/sporen. Het gaat vermoedelijk om een (sub)recente ingreep. Deze jongere laag oversnijdt spoor 4, dat zowel in het profiel als in het vlak zichtbaar is. Het bestaat uit een heel heterogene donkerbruine vulling met middelgrote fragmenten baksteenmateriaal en houtskool met daaronder een meer homogene grijze laag lemig zand. Dit spoor oversnijdt op zijn beurt spoor 5, waarvan de aflijning eveneens in het

vlak van werkput 5 te zien is. Het spoor heeft een homogene vulling van grijs lemig zand met brokjes moederbodem en baksteenfragmenten. Het ontbreken van een fijne gelaagdheid of fasering binnen de sporen lijkt er op te wijzen dat ze éénmalig uitgegraven zijn en dat de opvulling ervan tamelijk snel tot stand is gekomen. Mogelijk gaat het hier om enkele zandwinningskuilen, die op basis van het vondstmateriaal in de middeleeuwen te dateren zijn.

Wanneer dit profiel gebruikt wordt om de diepte vast te stellen waarop archeologische sporen zichtbaar zijn, dan blijkt dat de eerste sporen zichtbaar zijn op een diepte van 130 cm onder het maaiveld, of een TAW die schommelt rond de 18,00 m. De recente ophogingslagen zijn tamelijk onregelmatig van profiel en kunnen lokaal nog dieper reiken.

Figuur 27: Profiel 5.

Figuur 28: Tekening van profiel 5.

Profiel 6 vertoont een gelijkaardige opbouw. Aan deze zijde van werkput 5 is geen betonverharding meer aanwezig. Opnieuw bestaat de jongste vulling uit bruin tot grijs lemig zand tot zandleem, met grote fragmenten baksteen, divers afbraakmateriaal en zones verroerde moederbodem. Deze jongste laag reikt van 80 cm tot plaatselijk 160 cm onder het maaiveld. Daaronder bevinden zich enkele oversnijdende lagen/sporen die elkaar oversnijden. De sporen hebben een eerder homogene grijze tot bruine vulling met fragmenten houtskool. Een gelijkaardige interpretatie als de sporen in profiel 5 lijkt hier aan de orde. Een fragment aardewerk uit de laag 9 wijst op een mogelijke datering vanaf de volle middeleeuwen.

Dit profiel kan gebruikt worden om de bewaring van de natuurlijke bodemopbouw te schetsen. De originele moederbodem is er pas zichtbaar vanaf een diepte van ca. 100 cm onder het maaiveld, op ca. 18,00 m TAW. Van de oorspronkelijke opperste horizonten is niets meer bewaard gebleven. Enkel het geel-beige zandleem van de C-horizont is er nog bewaard. Deze moederbodem vertoont enkele banden met matige gleyverschijnselen.

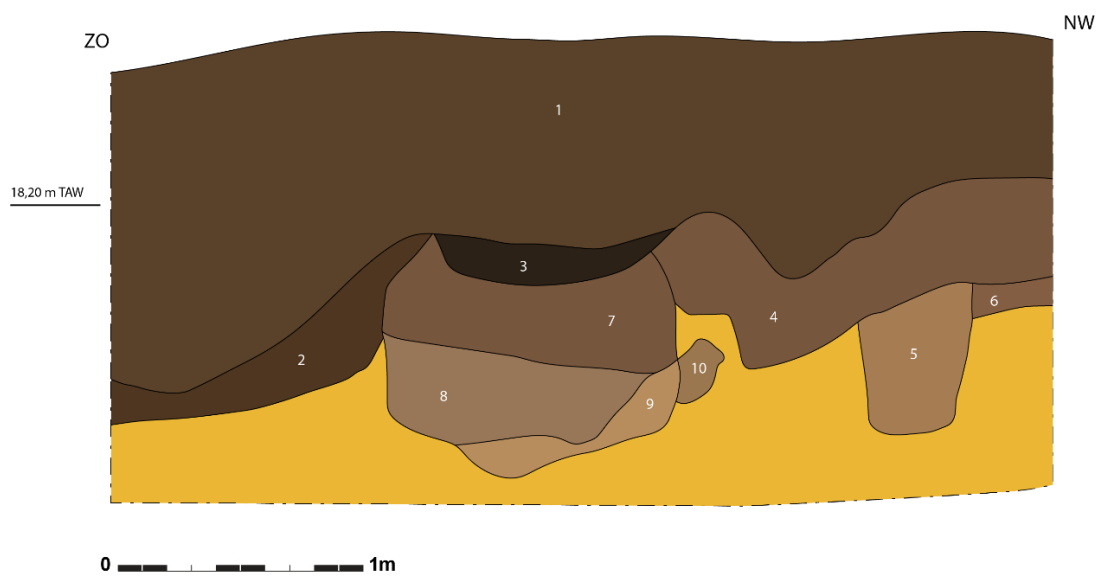
Wanneer wordt aangenomen dat de diepte van de jongste verstoring zich over de rest van het terrein ook voordoet, dan is de kans op archeologische sporen in de eerste 80 tot 100 cm bijzonder klein.

De bodemingrepen ter hoogte van werkput 5 bestaan uit de aanleg van regenwaterputten. Daarbij zal dezelfde diepte als de proefput bereikt worden over een oppervlakte van 40 m². Gezien de tamelijk beperkte zone, waarin zich ook enkele recente verstoringen bevinden, is het weinig waarschijnlijk dat er extra archeologische sporen aan het licht komen met een waardevol wetenschappelijk potentieel.

WENI-19 - 2019G82 - PUT 5 - PROFIEL 6 - 31/07/2019

Figuur 29: Profiel 6.

Figuur 30: Tekening van profiel 6.

1.2.3 Assessment van de vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal vier vondstnummers uitgeschreven. Er werd enkel aardewerk aangetroffen. VNR 1 werd geregistreerd in werkput 3 en is afkomstig uit een ophogingslaag. De overige nummers zijn afkomstig uit werkput 5 en zijn effectief te linken aan sporen die, hetzij in het vlak, hetzij in een profiel zichtbaar waren.

OPGR_ID	VONDSTNR	PUTNR	SPOORN	INHOUD	OPMERKING
WINE-19	1	3	3	AW	
WINE-19	2	5	6	AW	
WINE-19	3	5	5	AW	PR05
WINE-19	4	5	7	AW	PR06

Tabel 2: Overzicht vondsten.

Het aardewerk kan onderverdeeld worden op basis van datering. De kleinste fragmenten die ondergebracht werden in VNR 1 bestaan uit handgevormd aardewerk met chamotteverschraling. Uit dezelfde vulling werden eveneens enkele scherven gedraaid Romeins aardewerk aangetroffen, maar ook enkele fragmenten aardewerk die in de volle tot late middeleeuwen te dateren zijn. Gezien de sterk verroerde en eerder recente aanblik van de vulling en de uiteenlopende datering van het vondstmateriaal, kan besloten worden dat dit materiaal zich niet meer *in situ* bevindt.

In de sporen van werkput 5 werd enkel gedraaid vol- tot laatmiddeleeuws aardewerk aangetroffen. Het gaat om enkele fragmenten grijs gebakken aardewerk. Er werd één rand (met oor) aangetroffen waar duidelijke roetsporen op te zien zijn. Het gaat om het restant van een grape. Er werd ook een volledige bodem met standvinnen aangetroffen, waarschijnlijk afkomstig van een kruik. Het betreft eveneens grijs gebakken aardewerk. Eén scherf is mogelijk beige Maaslands aardewerk. Het is hard tot klinkend hard gebakken en met een fijne zandverschraling. Het is afkomstig uit de kuil die gevormd wordt door laagnummers 7, 8 en 9 in profiel 6. De rest van het materiaal bestaat uit enkele fragmenten rood geglazuurd aardewerk uit de late tot post middeleeuwen.

Figuur 31: VNR 1. Romeins aardewerk bovenaan, middeleeuws onderaan.

Figuur 32: VNR 2. VNR 3 en 4 zijn de twee scherven rechtsonder.

Figuur 33: VNR 2.

1.2.4 Assessment van de stalen

Er werden tijdens dit proefsleuvenonderzoek geen stalen genomen.

1.2.5 Assessment van conservatiebehandelingen

De vondsten zullen verpakt en bewaard worden volgens de gebruikelijke normen met betrekking tot conservatie⁶.

1.2.6 Assessment van het onderzocht gebied

1.2.6.1 Archeologisch ensemble

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 7 spoornummers toegewezen. Het gaat om enkele opvullingslagen en zandwinningskuilen. Daarnaast werden enkel recente verstoringen vastgesteld, zoals waterputten, funderingen en kelders. Een deel van het vondstmateriaal is afkomstig uit de sporen, waaraan op basis van het aardewerk een middeleeuwse datering kan toegeschreven worden.

1.2.6.2 Landschappelijk kader na confrontatie met de eerdere bevindingen

Zie 1.2.1 en 1.2.2.5

1.2.6.3 Historisch en archeologisch kader na confrontatie met eerdere bevindingen

In het bureauonderzoek werden het historisch en archeologisch kader van het plangebied geschetst. De menselijke aanwezigheid in de Romeinse periode (toen het huidige Wervik de Romeinse *vicus Viroviacum* was) en de middeleeuwen werd doorheen de jaren in beeld

⁶ Cools 2009.

gebracht door diverse archeologische ingrepen. Vanaf de 16de eeuw is de verdere ontwikkeling van het gebied deels te achterhalen aan de hand van cartografische bronnen.

De resultaten van de terreinevaluatie hebben weinig informatie opgeleverd die hiermee in verband gebracht kunnen worden. Enkel de sporen in werkput 5 waren in archeologisch opzicht relevant. Er kan, buiten het mogelijke uitgraven van de aanwezige zandleem, geen duidelijke functie toegeschreven worden aan deze sporen, die qua datering in de middeleeuwen geplaatst kunnen worden. Door de diepte van de aangelegde proefsleuven (in functie van de voorziene bodemingrepen) en de aanzienlijke verstoring op het terrein, konden geen gegevens geregistreerd worden die een aanvulling zouden kunnen vormen voor de gegevens die tijdens voorgaand onderzoek werken verzameld in de voormalige *vicus* (namelijk in de Nieuwstraat, de Donkerstraat en de Ooievaarsstraat⁷).

Verder werden funderingen en recente ingrepen zoals waterputten en kelders aangetroffen. Deze vaststellingen waren te verwachten op basis van het cartografisch materiaal, dat bebouwing aantoont in de 16de eeuw en opnieuw vanaf de 18de eeuw. De datering van de bodemingrepen die tijdens het terreinwerk werden aan het licht kwamen, kan eerder in de 19de tot vroege 20ste eeuw geplaatst worden.

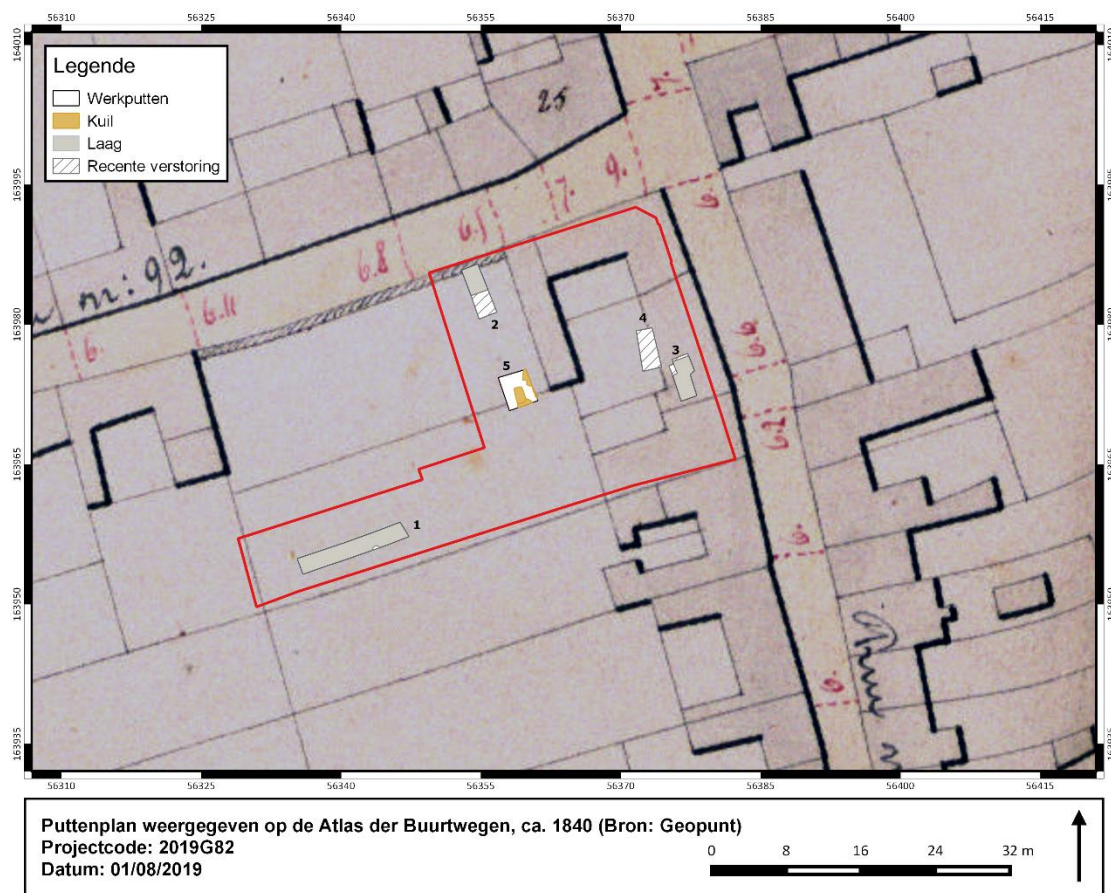
Figuur 34: Sleuvenplan Centrumstraten.⁸

⁷ Boncquet & De Gryse 2014.

⁸ Boncquet & De Gryse 2014.

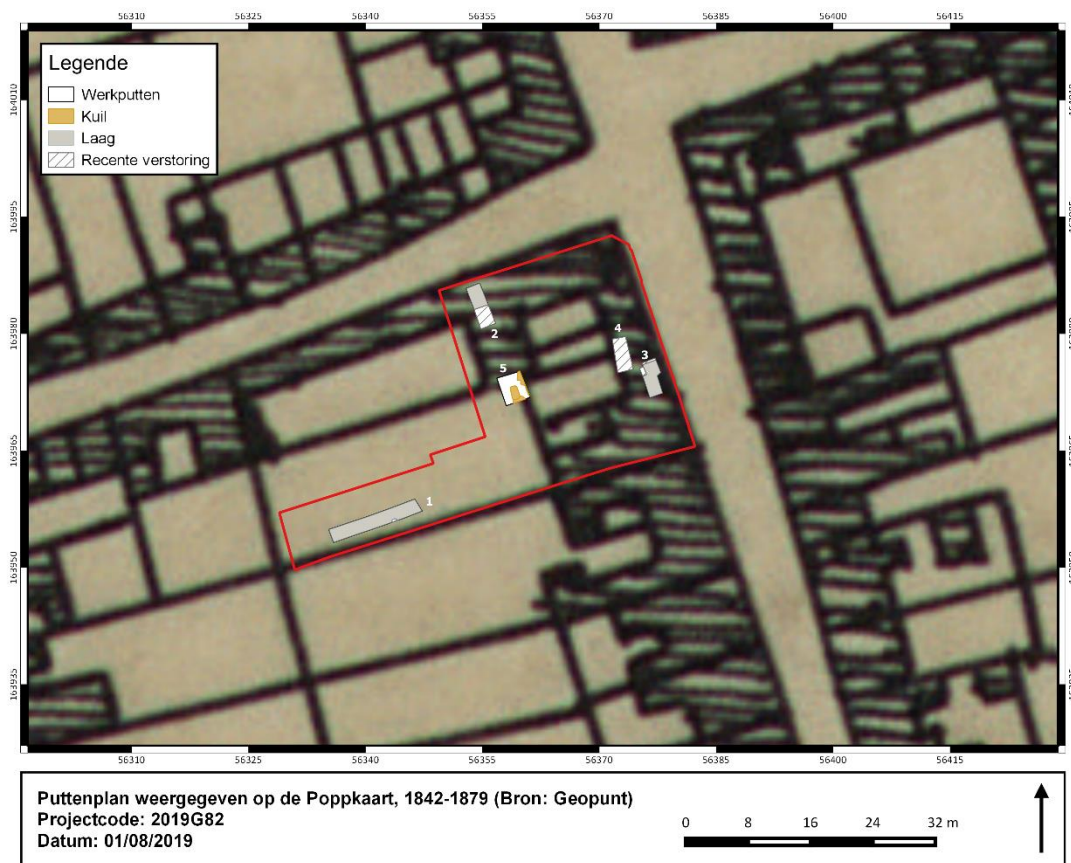

Figuur 35: Thematische kaart weergegeven op de Ferrariskaart, 1777.

Figuur 36: Thematische kaart weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840.

Figuur 37: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970).

Figuur 38: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

Figuur 39: Zicht op interieur en deel van de dragende elementen van de gesloopte bebouwing.⁹

1.2.7 Potentieel op kennisvermeerdering

1.2.7.1 Aard van de potentiële kennis

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 7 spoornummers toegewezen. Het gaat om enkele zandwinningskuilen. Daarnaast werden enkel ophogingslagen en recente verstoringen vastgesteld, zoals waterputten, funderingen en kelders. Een deel van het vondstmateriaal is afkomstig uit de sporen, waaraan op basis van het aardewerk een middeleeuwse datering kan toegeschreven worden.

1.2.7.2 Waardering van de potentiële kennis

De antropogene sporen die aan het licht kwamen, kunnen op zich weinig informatie opleveren omtrent de lokale en regionale geschiedenis.

De enige locatie op het op het plangebied waar archeologisch relevante sporen werden aangetroffen, bevindt zich op de plaats van werkput 5, waar enkele regenwaterputten zullen aangelegd worden.

Over de rest van het terrein bevindt het archeologische niveau zich dieper dan de geplande bodemingrepen. Er is een ophoging/opvulling aanwezig van minstens 100cm diepte, waardoor eventueel bewaarde archeologisch informatie dieper in de bodem niet bedreigd zijn door de aan te leggen funderingen, rioleringen en leidingen.

⁹ Foto genomen door opdrachtgever.

1.3 Advies voor vervolgonderzoek

Uit voorgaand assessmentrapport blijkt dat een vervolgonderzoek ter hoogte van het plangebied niet aangewezen is. Het onderzoek heeft aangetoond dat de geplande werken zich hoofdzakelijk zullen afspelen in een subrecent opvullingspakket, dat tot een diepte van zeker 100 cm kon vastgesteld worden. De enige aangetroffen sporen zijn middeleeuws van datering en werden geregistreerd in profielen 5 en 6, op een minimale diepte van 80 cm onder het maaiveld. Gezien de beperkte oppervlakte van de zone waar de regenwaterputten zullen gesitueerd zijn, zal een verder onderzoek niet veel kennisvermeerdering met zich mee kunnen brengen.

Een vervolgonderzoek is op basis van de bekomen resultaten niet te rechtvaardigen voor het projectgebied.

1.4 Beantwoording van de onderzoeksvragen

- **Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?**
In werkput 5 werd vastgesteld dat het archeologisch niveau zich ten vroegste aftekent vanaf 80 cm onder het huidige maaiveld, maar zich gemiddeld op 100 tot 110cm diepte bevindt.
- **In hoeverre is het plangebied verstoord?**
De inmiddels afgebroken bebouwing heeft het plangebied op diverse plaatsen verstoord. Zo werden er recente waterputten, funderingen en kelders aangetroffen. De gecombineerde oppervlakte van deze verstoringen bedraagt 152 m². De eerste 100 tot 110 cm van de ondergrond bestaat uit een opvullingspakket waar geen archeologische sporen (meer) in aanwezig zijn.
- **Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?**
De opperste opvullingen van de bodem zijn (sub)recent van datering en hebben eventuele archeologische sporen vernietigd. De archeologische sporen die in werkput 5 werden aangetroffen, bevonden zich in de moederbodem. Dit is het enige bewaarde archeologische niveau.
- **Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?**
Ter hoogte van werkput 5 werden over een oppervlakte van ca. 15 m² vier archeologische sporen aangetroffen in het vlak, aangevuld met twee sporen in profiel 6. Het betreft enkele vol- tot laatmiddeleeuwse zandwinningskuilen die zich duidelijke aftekenden in de moederbodem en enkele fragmenten aardewerk bevatten. De sporen zijn deels oversneden door recentere bodemingrepen.
- **Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?**
De aangetroffen archeologische sporen hebben een vol- tot laatmiddeleeuwse datering. Onderling zijn nog enkele faseringen te onderscheiden, aangezien er oversnijdingen plaatsgevonden hebben.

- **Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?**
Ter hoogte van werkput 5 werden de sporen vastgesteld over een oppervlakte van ca. 15 m². Bij enkele sporen zijn oversnijdingen vast te stellen. Een middeleeuwse datering voor alle sporen staat echter vast.
- **Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoek plaatsgevonden?**
De middeleeuwse activiteiten, waarvan de restanten werden vastgesteld op het terrein, bestonden vermoedelijk uit zandwinning. De jongere activiteiten bestaan hoofdzakelijk uit de constructie en afbraak van gebouwen.
- **Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?**
De aangetroffen kuilen vormen de aanwijzing voor de zandwinning. De verschillende bouwfases lieten opvullingslagen, funderingen, putten en kelders na op het terrein.
- **Passen deze in de historische context van de locatie?**
De middeleeuwse aanwezigheid in de onmiddellijke nabijheid van de locatie werd tijdens andere archeologische ingrepen reeds aangetoond. Op de cartografische bronnen werd bewoning aangetoond vanaf de 16de tot de 21ste eeuw.
- **Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?**
Enkele fragmenten aardewerk kunnen in de Romeinse periode geplaatst worden (1ste – 2de eeuw n. C). Het overige aardewerk heeft een datering die in de volle tot late middeleeuwen valt (11de -15de eeuw). Het betreft hoofdzakelijk kookgerei.
- **Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?**
De ophogingslagen bestaan uit bruingrijs lemig zand. Naast zones met verroerde moederbodem bevatten ze tamelijk veel baksteenfragmenten. Er is eveneens mortel in vastgesteld. Sommige zones bevatten eveneens recent bouwpuin. De ophogingslagen zijn ruwweg te dateren van de 16de tot 20ste eeuw.
- **Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?**
Er wordt geen vlakdekkend vervolgonderzoek aanbevolen voor het plangebied. De geplande bodemingrepen zullen zich hoofdzakelijk afspelen in de ophogingslagen. De regenwaterputten zullen in een zone van 40 m² het archeologisch niveau wel doorsnijden. Van de mogelijke archeologische informatie die er nog bewaard is, wordt echter niet verwacht dat ze een bijdrage kan leveren aan de lokale en regionale geschiedenis.

1.5 Samenvatting

Zoals beschreven in het bureauonderzoek, plant de initiatiefnemer de ontwikkeling van een terrein van 934 m² op de hoek van de Donkerstraat en de Nieuwstraat te Wervik. Vóór de afbraak werd het plangebied ingenomen door de woningen met adres Nieuwstraat 29-35.

Er zal een nieuwbouw ingericht worden over een oppervlakte van ca. 370 m², waarbij een deel van de bestaande funderingen zal hergebruikt worden, aangevuld met nieuwe sleuffunderingen. De overige fundering zal bestaan uit een plaatfundering. Naast de aanleg van nieuwe gebouwen worden zes regenwaterputten aangelegd tot een diepte van ca. 2m onder het maaiveld, goed voor een gecombineerde oppervlakte van ca. 40 m². Het overige deel van het terrein zal worden ingericht als terras en groenzone.

De bodemingrepen in de ongeroerde bodem zullen zich afspelen ter hoogte van de sleuffunderingen van de nieuwe gebouwen (40 cm extra uitgraven over de sleufbreedte van ca. 30 cm), de rioleringen (5 cm in de ongeroerde bodem), de 6 regenwaterputten (over ca. 40 m² tot 2 m-mv) en de zone 'groenzone' die op heden nog niet bebouwd is (ca. 50 m² tot 30 cm-mv).

De fase van het onderzoekstraject die in dit rapport besproken wordt (Fase 1 – projectcode: **2019G82**), bouwt verder op het bureauonderzoek, (Fase 0 – projectcode: **2019A510**) en het daar bij aansluitende programma van maatregelen. Het bureauonderzoek bood onvoldoende informatie om de archeologische waarde van het terrein te bepalen. Doel van de archeologische terreininventarisatie is het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. inzicht te krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen op het terrein. Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 31 juli 2019. De verwerking is van start gegaan op donderdag 1 augustus 2019.

Het terrein werd geëvalueerd door middel van vijf werkputten en zes profielen. In totaal werd 6,64% van het projectgebied van 934 m² onderzocht. Tijdens de terreinevaluatie werd een handvol sporen genummerd. Het gaat om enkele middeleeuwse zandwinningskuilen. Daarnaast werden recente verstoringen en ophogingslagen aangesneden. De profielen tonen een bodemopbouw die gekenmerkt wordt door een dik antropogeen pakket dat op de moederbodem ligt en archeologische sporen oversnijdt.

Over het grootste deel van het terrein bevindt het archeologische niveau zich dieper dan de geplande bodemingrepen. De aanwezige ophogingslaag van minstens 100 cm diepte, zorgt ervoor dat eventueel bewaarde archeologisch informatie dieper in de bodem niet bedreigd is door de aan te leggen funderingen, rioleringen en leidingen. De enige locatie op het op het plangebied waar archeologisch relevante sporen werden aangetroffen, bevindt zich op de plaats van werkput 5, waar enkele regenwaterputten zullen aangelegd worden.

Uit het assessmentrapport blijkt dat een vervolgonderzoek ter hoogte van het plangebied niet aangewezen is. Het onderzoek heeft aangetoond dat de geplande werken zich hoofdzakelijk zullen afspelen in een subrecent opvullingspakket, dat tot een diepte van zeker 100cm kon vastgesteld worden. De enige aangetroffen sporen zijn middeleeuws van datering en werden geregistreerd in profielen 5 en 6. Gezien de beperkte oppervlakte van de zone waar de regenwaterputten zullen gesitueerd zijn, zou een aanvullend onderzoek niet veel kennisvermeerdering met zich mee kunnen brengen.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Boncquet T. & De Gryse J. 2014. *Archeologisch onderzoek Centrumstraten (Wervik)*. Rapport 66. Ruben Willaert bvba. Brugge.

Bot B. 2019. *Nieuwstraat – Donkerstraat (Wervik, West-Vlaanderen). Archeologienota – Bureauonderzoek (Fase 0). Deel 2: Programma van maatregelen*. Ruben Willaert bvba. Brugge.

Bruggeman A. 2019. *Rapport 19030995-001. Geotechnisch onderzoek. Nieuwstraat 29, 8940 Wervik, België*. Group Verbeke. Sint-Eloois-Winkel.

Bruggeman A. 2019. *Rapport 19082501-001. Nieuwstraat 29, 8940 Wervik, België. Geotechnisch onderzoek*. Group Verbeke. Sint-Eloois-Winkel.

Cools A., 2009. *Inpakken, een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*. Brussel.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

Willaert A. & Heirman F. 2019. *Nieuwstraat – Donkerstraat (Wervik, West-Vlaanderen). Archeologienota – Bureauonderzoek (Fase 0). Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek*. Ruben Willaert bvba. Brugge.

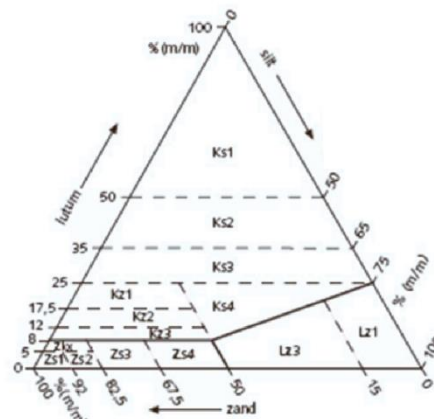
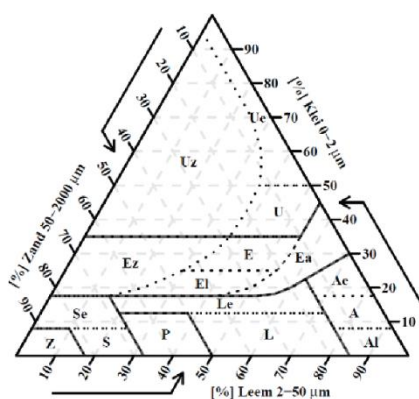
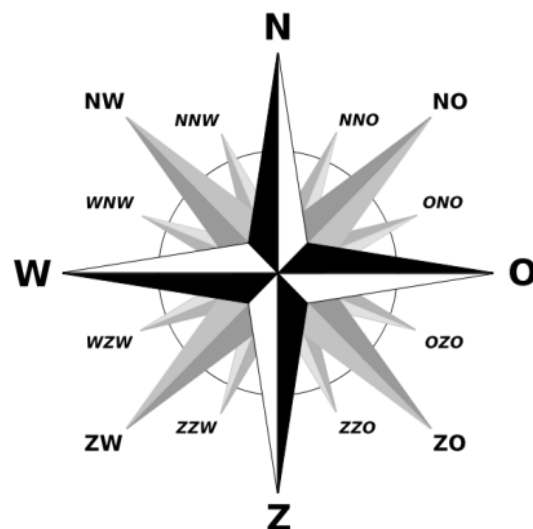
3 Bijlagen

3.1 Lijst met gebruikte afkortingen

Divers	
S	spoor
PR	profiel
MAI	minimum aantal individuen
WP	werkput
KV	kijkvenster
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
-mv	beneden maaiveldhoogte

Beschrijving kleur, textuur, etc.	
BR	Bruin
GR	Grijs
RO	Rood
BS	Baksteen

Aard spoor	
WA	waterput
MU	muur
GR	greppel
NV	natuurlijke verstoring
REC	recente verstoring

Figuren: Windroos (boven rechts), de Belgische textuurdriehoek (onder links) en de Nederlandse textuurdriehoek (onder rechts).

3.2 Dagrappporten

Woensdag 31/07/2019

Personeelsbezetting: - Bart Bot (archeoloog)
- Jeroen Vanhercke (archeoloog)
- Tessa Van Esbroeck (archeoloog/RTS)

Machine uren: 9u-15u

Weersomstandigheden: Bewolkt, motregen af en toe

Bezoekers: Philippe Hervent

Overleg/afspraken: Uitwisselen informatie (funderingen gesloopte gebouw, bevestiging fundering nieuwe gebouwen en resultaten onderzoek)

Werkzaamheden:

- Begonnen met sleuf in zuidwesten. Iets dieper dan 30cm om zeker te zijn. Opvullingspakket.
- NZ sleuf niet mogelijk door waterputten, kelders etc. Dan maar in stukken aangelegd op verschillende plaatsen op terrein waar gebouwen zouden komen. Opnieuw opvullingspakketten. Tot zeker 80cm diep. Dieper dan geplande ingrepen aangelegd.
- Laatste put bestaat uit proefput van 4x4m en 2m diep. Ook op die manier kunnen aanleggen. Noordelijk en zuidelijk profiel geregistreerd. Andere 2 minder nuttig door trap (toegang en veiligheid) en grotere verstoring. In vlak nog een paar sporen te zien. Middeleeuws materiaal in de sporen, die vermoedelijk te interpreteren zijn als zandwinningskuilen. Worden tot een diepte van zeker 100cm oversneden door recente opvullingen. Aangezien geplande bodemingrepen niet zo diep reiken, zal opgraven niet aangeraden worden. De rest van terrein toch zwaar verstoord door putten en kelders (plannen opvragen om in kaart te brengen).

3.3 Sporenlijst

PUTNR	VLAKNR	SPOORN	AARDSPOR	VULLINGNR	TINT	HOOFDKLEUR	TEXTUUR	GEVLEKT	INSLUITSEL	Z
1	1	1	LG	1	MIDDEN	BR	ZS3	HOMOGEEN	BKS, HK	18,46
2	1	2	LG	1	MIDDEN	BR	ZS3	HOMOGEEN	BKS	17,91
3	1	3	LG	1	MIDDEN	BR	ZS3	HETEROGEEN	BKS, AW	18,09
5	1	4	KL	1	DONKER	ZW	ZS3	HETEROGEEN	BKS, HK	17,01
5	1	4	KL	1	MIDDEN	BR	ZS3	HOMOGEEN	BKS, HK	17,01
5	1	5	KL	2	MIDDEN	BR	ZS3	HETEROGEEN	BKS, HK	17,00
5	1	6	KL	1	MIDDEN	ZW	ZS3	HETEROGEEN	BKS, HK	16,95
5	1	7	KL	1	LICHT	BR	ZS3	HETEROGEEN	BKS, HK	16,99
1	1	999	REC	1	MIDDEN	BR	ZS3	HETEROGEEN	BKS	18,51
3	1	999	REC	1	XXX	XXX	ZS3	HETEROGEEN		18,65
4	1	999	REC	1	XXX	XXX	ZS3	HETEROGEEN		18,87
2	1	999	REC	1	XXX	XXX	ZS3	HETEROGEEN		18,74

3.4 Vondsten- en monsterlijst

OPGR_ID	VONDSTNR	PUTNR	VLAKNR	SPOORN	VULLINGNR	INHOUD	VERZAMELW	OPMERKING
WINE-19	1	4	1	3	1	AW	AANV	
WINE-19	2	5	1	6	1	AW	AANV	
WINE-19	3	5	1	5	1	AW	PR	PR05
WINE-19	4	5	1	7	1	AW	PR	PR06

3.5 Fotolijst

SOORT	BESTANDSNAAM	OPMERKING	PROFIELNUMMER	PUT	SPOOR	VLAK
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793240744855.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793232788841.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793224988827.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793217344814.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793209076799.jpeg	TOESTAND TERREIN				

SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793201276785.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793193320771.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793183648754.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793175692740.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793168204727.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793160560714.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793152916700.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793145584688.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793138564675.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793131232662.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793123900649.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793116568637.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793077880569.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793068208552.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793059472536.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793051984523.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793044964511.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793037476498.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793030144485.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793022656472.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793014856458.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001793006744444.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792999100430.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792991456417.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792980848398.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792973048384.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792962128365.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792948556341.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792940288327.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001792931552312.jpeg	TOESTAND TERREIN				
PR	WENI- 19_P5_PR6_637001764049100115.jpeg		6	5		
PR	WENI- 19_P5_PR6_637001764041612102.jpeg		6	5		
PR	WENI- 19_P5_PR6_637001759280728399.jpeg		6	5		
PR	WENI- 19_P5_PR6_637001759273396386.jpeg		6	5		

PR	WENI-19_P5_PR6_637001759265752373.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR6_637001759257640359.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR6_637001759249840345.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR6_637001759242976333.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR6_637001759235332319.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR6_637001759218952291.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR6_637001759211776278.jpeg		6	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001756757247381.jpeg		5	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001756749603368.jpeg		5	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001753582797806.jpeg		5	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001753572657788.jpeg		5	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001753562361770.jpeg		5	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001753551753751.jpeg		5	5		
PR	WENI-19_P5_PR5_637001753543485736.jpeg		5	5		
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738211512910.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738203556896.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738195912882.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738188424869.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738180312855.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738172512841.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738164712827.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738156912814.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738149424801.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738141624787.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738133512773.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738125868759.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738118224746.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
SF	WENI-19_Sfeer_TERREIN NA SLEUVEN_637001738110892733.jpeg	TERREIN NA SLEUVEN				
DE	WENI-19_P5_SP4+5_637001713131303930.jpeg			5	4+5	1
DE	WENI-19_P5_SP4+5_637001713123347916.jpeg			5	4+5	1
DE	WENI-19_P5_SP6+7_637001712804483356.jpeg			5	6+7	1
DE	WENI-19_P5_SP6_637001712575630954.jpeg			5	6	1
DE	WENI-19_P5_SP6_637001712568298941.jpeg			5	6	1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711255556636.jpeg			5		1

OV	WENI-19_P5_V1_637001711247756622.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711239800608.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711232000594.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711224356581.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711215932566.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711208444553.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711201268540.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711193780527.jpeg		5		1
OV	WENI-19_P5_V1_637001711186292514.jpeg		5		1
PR	WENI-19_P3_PR3_637001695355680651.jpeg	3	3		
PR	WENI-19_P3_PR3_637001695347412637.jpeg	3	3		
PR	WENI-19_P3_PR3_637001695339300623.jpeg	3	3		
OV	WENI-19_P4_V1_637001692155792671.jpeg	KELDER	4		1
OV	WENI-19_P4_V1_637001692147524656.jpeg	PROFIEL 4	4		1
OV	WENI-19_P4_V1_637001692138632641.jpeg	KELDER	4		1
OV	WENI-19_P4_V1_637001692130052626.jpeg	KELDER	4		1
OV	WENI-19_P4_V1_637001692121940612.jpeg	KELDER	4		1
OV	WENI-19_P4_V1_637001692112112594.jpeg	KELDER	4		1
DE	WENI-19_P3_SP3_637001686885878059.jpeg		3	3	1
OV	WENI-19_P3_V1_637001686640177627.jpeg	OOK S3	3		1
OV	WENI-19_P3_V1_637001686632065613.jpeg	OOK S3	3		1
OV	WENI-19_P3_V1_637001686445801286.jpeg	OOK S3	3		1
OV	WENI-19_P3_V1_637001686437845272.jpeg	OOK S3	3		1
OV	WENI-19_P3_V1_637001686430201259.jpeg	OOK S3	3		1
PR	WENI-19_P2_PR2_637001673986008426.jpeg	2	2		
PR	WENI-19_P2_PR2_637001673978676413.jpeg	2	2		
PR	WENI-19_P2_PR2_637001673971344400.jpeg	2	2		
PR	WENI-19_P2_PR2_637001673964012387.jpeg	2	2		
OV	WENI-19_P2_V1_637001672702612191.jpeg		2		1
OV	WENI-19_P2_V1_637001672694188176.jpeg		2		1
PR	WENI-19_P1_PR1_637001624610692363.jpeg	1	1		
PR	WENI-19_P1_PR1_637001624602424349.jpeg	1	1		
PR	WENI-19_P1_PR1_637001624502584173.jpeg	1	1		
OV	WENI-19_P1_V1_637001621234756547.jpeg		1		1
OV	WENI-19_P1_V1_637001621226800533.jpeg		1		1
OV	WENI-19_P1_V1_637001621218376518.jpeg		1		1
OV	WENI-19_P1_V1_637001621209640503.jpeg		1		1
OV	WENI-19_P1_V1_637001621201060488.jpeg		1		1
OV	WENI-19_P1_V1_637001621192480472.jpeg		1		1
OV	WENI-19_P1_V1_637001621183120456.jpeg		1		1

SF	WENI-19_Sfeer_BEGIN_637001611859264373.jpeg	BEGIN				
SF	WENI-19_Sfeer_BEGIN_637001611851308359.jpeg	BEGIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596147460727.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596139504713.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596131236698.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596123124684.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596115324670.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596107056656.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001596098476641.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001590997737558.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589267394513.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589259906500.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589252574487.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589244930474.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589236818459.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589228238444.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589220906432.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589213262418.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001589205618405.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586148515643.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586136035621.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586125271602.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586114195583.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586103587564.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586093135546.jpeg	TOESTAND TERREIN				
SF	WENI-19_Sfeer_TOESTAND TERREIN_637001586081591525.jpeg	TOESTAND TERREIN				